

УДК 811.111'255.2:355:001.4(045)

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/62-2-28>

Марія СОКАЛЬ,

orcid.org/0000-0001-9274-7651

кандидат філологічних наук, доцент,
завідувач кафедри слов'янського мовознавства
Державного закладу «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»
(Одеса, Україна) *mrijasss@gmail.com*

Олексій ОСКИРКО,

orcid.org/0000-0001-8486-9173

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри гуманітарних та природничих дисциплін
Міжрегіональної Академії управління персоналом
(Київ, Україна) *pavlovich-@ukr.net*

Оксана ЗІНЧЕНКО,

orcid.org/0009-0000-0029-5628

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри германської і фіно-угорської філології
Київського національного лінгвістичного університету
(Київ, Україна) *Xenja17@gmail.com*

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Забезпечення якості перекладу військових текстів українською мовою є важливим питанням лінгвістичного забезпечення військ. На хвилі активних воєнних дій, розбудови української військової сфери, тісної інтеграції з країнами НАТО та іншими закордонними партнерами у боротьбі за незалежність і територіальну цілісність України у вітчизняному науковому дискурсі загострилось питання якості перекладу військової термінології з англійської мови, а також проблеми формування військової терміносистеми в парадигмі української лексики. Метою статті є окреслити особливі аспекти перекладу військової термінології в мовній парі «англійська-українська», проаналізувати труднощі, які виникають у перекладачів, намітити тенденції таких перекладів, визначити специфічні компетенції перекладача в разі інтерпретації текстів військової тематики. У представленій розвідці висвітлено специфіку професійного перекладу військових термінів і виразів з англійської мови українською. Визначено найбільш використовувані професійними військовими перекладачами стратегії перекладацтва. Працюючи з текстами військової тематики та дотичними до військової сфери текстів, перекладачі повинні мати розвинуту не лише високу лінгвістичну, а й комплексну тематичну військову компетентність, щоб мати змогу поратися з труднощами перекладу, які часто пов'язані з потребою розуміння внутрішніх практичних процесів у веденні військових операцій. Звернено увагу на такі проблеми, як потреба формування військової терміносистеми засобами української мови, що означає поповнення вітчизняної військової термінології типовими для української мови способами, зокрема через переклад з англійської мови як мови стратегічної військової комунікації на міжнародному рівні. Суттєвою є проблема кодифікації військових термінів, яка може бути вирішена укладанням словників військових термінів, передусім двомовних і тлумачних. Проаналізовано лексикографічний матеріал, на основі чого зроблено висновки про тенденції перекладу військової термінології та перекладацькі стратегії, що найчастіше використовуються під час перекладу з англійської мови військових понять. Окреслено емпіричні напрями подальших досліджень із теми.

Ключові слова: військова термінологія, перекладознавство, термін, терміносистема, термінолексема, спеціальна лексика, технічний переклад, кодифікація терміну.

Mariia SOKAL,*orcid.org/0000-0001-9274-7651**PhD in Philology, Associate Professor,**Head of the Department of Slavic Linguistics**The State Institution "South Ukrainian National Pedagogical University
named after K.D. Ushynsky"**(Odesa, Ukraine) mrijasss@gmail.com***Oleksii OSKYRKO,***orcid.org/0000-0001-8486-9173**Candidate of Philological Sciences,**Associate Professor at the Department of Humanities**and Natural Sciences**Interregional Academy of Personnel Management**(Kyiv, Ukraine) pavlovich-@ukr.net***Oksana ZINCHENKO,***orcid.org/0009-0000-0029-5628**Candidate of Philological Sciences,**Associate Professor at the Department of Germanic**and Finno-Hungarian Philology**Kyiv National Linguistic University**(Kyiv, Ukraine) Xenja17@gmail.com*

FEATURES OF TRANSLATION OF MILITARY TERMINOLOGY

Ensuring the quality of translation of military texts into Ukrainian is an important issue of linguistic support for forces. In the wake of active military operations, the development of the Ukrainian military sphere, close integration with NATO countries and other foreign partners in the struggle for the independence and territorial integrity of Ukraine, the issue of the quality of the translation of military terminology from the English language, as well as the problem of the formation of a military terminology system in the paradigm of Ukrainian lexicology, became acute. The purpose of the article is to outline the special aspects of the translation of military terminology in the English-Ukrainian language pair; to analyze the difficulties encountered by translators, to outline the trends of such translations, to determine the translator's specific competencies in the case of interpreting military texts. The presented intelligence highlights the specifics of professional translation of military terms and expressions from English into Ukrainian. The translation strategies most used by professional military translators have been determined. When working with military-themed texts and texts tangential to the military sphere, translators must have developed not only high linguistic, but also complex thematic military competence, in order to be able to cope with the difficulties of translation, which are often associated with the need to understand the internal practical processes in the conduct of the military operations. Attention is drawn to such problems as the need to form a military terminology system using the Ukrainian language, which means replenishing the domestic military terminology, in particular through translation from English as the language of strategic military communication at the international level. The problem of codification of military terms is essential, which can be solved by compiling dictionaries of military terms, primarily bilingual and explanatory. The lexicographic material was analyzed, on the basis of which conclusions were drawn about the trends in the translation of military terminology and the translation strategies that are most often used when translating military concepts from English. Empirical directions for further research on the topic are outlined.

Key words: *military terminology, translation studies, term, term system, term lexeme, special vocabulary, technical translation, term codification.*

Постановка проблеми. Сфера перекладу привертала увагу лінгвістів від самого початку виникнення цивілізацій. Бажаючи розвиватися і досягати прогресу, люди прагнули переймати знання й культуру інших народів, у чому незамінним інструментом був і залишається переклад. Статус перекладацької діяльності природно високий, адже переклад може подолати концептуальні та технологічні розриви між країнами, що розвиваються, і розвиненими країнами, аби досягти зага-

лом високого рівня розвитку та прогресу в усіх куточках планети. Переклад відіграє принципово важливу роль у людських цивілізаціях, адже це ключовий канал спілкування між людьми різних націй, що спрямований на передання знань.

Військовий переклад є однією з форм технічного перекладу. Технічний переклад є найпоширенішим типом перекладу, що є логічним результатом технічного прогресу. Понад 90% текстів, що перекладаються сьогодні, мають технічний харак-

тер; це свідчить на користь важливості цього виду перекладацтва та є чинником більшої уваги до нього з боку науковців (Kolisnyk, 2022). З початку 20-го століття, що пов'язується з винайденням нової зброї, як-от танки та літаки, військовий переклад став однією з основних перекладацьких напрямів. Залежність від імпорту зброї ще більше загострила значення цього типу перекладу (Koçote & Smirnova, 2022).

Військовий переклад привертає увагу багатьох вчених у всьому світі з початку ХХ століття, що викликано значним технологічним прогресом, появою нової зброї, зростанням кількості й масштабів військових угод, альянсів, переміщенням зброї між країнами, обміном військовим досвідом, спільними військовими навчаннями тощо. Іншими словами, зброя, винайдена, скажімо, американською армією і використовується українським солдатом, передбачає, що навіть пересічний український військовик повинен прочитати інструкції щодо того, як нею користуватися. Сама ця ситуація вимагає довіри до військових перекладачів, які мають відповідну компетенцію та здатність працювати над передачею інформації, пов'язаної з роботою зброї. Інакше наслідки можуть бути тяжкі й незворотні (наприклад, численні втрати серед солдатів, які користуються зброєю). Крім того, розвиток технологій і поява нової зброї продиктували потребу в спеціалізованій формі перекладу, що стосується експлуатації військового спорядження, імпортованого з інших країн. Оскільки військовий переклад здебільшого базується на використанні точних термінів і виразів, користувачі такого перекладу повинні мати повне уявлення, точні й конкретні відомості про зброю, яку вони використовують, оскільки будь-яка помилка може призвести до небажаних наслідків.

Військові тексти відрізняються від інших видів текстів: зазвичай вони складаються, перекладаються та поширюються професіональними військовими. Іншими словами, на відміну від інших ніш перекладу, військовий переклад можуть здійснювати не всі перекладачі, оскільки робота над такими текстами вимагає військового досвіду. Це дає змогу їм використовувати правильні терміни та вирази. Передбачається, що цільова аудиторія цих текстів зможе зрозуміти коректне значення кожного терміна. Оскільки військові тексти можуть мати на меті охопити більш широку аудиторію з різними рівнями компетенції та досвіду, це означає, що до тексту зазвичай наводиться додаткова інформація, щоб подолати будь-які проблеми та труднощі, з якими можуть зіткнутися реципієнти. Це робить військовий переклад

одним із найскладніших різновидів технічного перекладу. Щодо термінологічного оформлення військового дискурсу, то воно переважно сфокусоване на наданні точного еквівалента у військовому тексті цільової мови (української) з огляду на всю повноту значення у військовому тексті вихідної мови (англійської). Тому перекладач, який працює над військовими текстами, має бути водночас і висококомпетентним у військовій термінології обох мов, і також мати достатній військовий досвід для забезпечення високоякісного військового перекладу. Це деякий особливий вид спілкування між військовослужбовцями, оскільки військові тексти розробляються професійними військовими і здебільшого призначені для іншого професійного військового.

Аналіз досліджень. Переклад військових термінів належить до центральних проблем лінгвістичного забезпечення військ – дослідницького напрямку на перетині військової сфери та спектру проблем лінгвістики (Самелюк, 2022; Sameliuk, 2022). В умовах воєнного стану всі дискурси й сфери активності, пов'язані із військовою галуззю, помітно актуалізувалися у вітчизняній науці.

Ю. Бойко та Є. Долинський (2020) відзначають наповненість військових текстів специфічними військово-технічними термінами, аббревіатурами та ідіомами, багато з яких залежно від контексту можуть бути по-різному інтерпретовані. Через те діяльність військового перекладача вимагає спеціальної, а не лише загальної перекладацької, підготовки, аби мати змогу бути універсальним спеціалістом (Зайцева, 2013; Koçote & Smirnova, 2016). Підготовка військового перекладача повинна охоплювати всі різновиди перекладу за всіма типами військових текстів: військово-художніх, військово-публіцистичних, військово-політичних, військово-наукових, військово-технічних, актів військового управління (різні військові документи), суто військових текстів на зразок науково-технічних матеріалів та управлінських актів, що пов'язані з діяльністю збройних сил (Bainiyeva et al., 2020). Основними стилістичними ознаками військово-технічних текстів є точний і зрозумілий виклад інформації, емоційна нейтральність, акцент на логічному, а не на емоційному боці викладу матеріалу, насиченість військовою лексикою, що зумовлено специфічною комунікативно-функціональною спрямованістю текстів (Burne, 2006).

І. Струк та ін. (Struk et al., 2022) відзначають, що військовій термінології притаманна значна кількість скорочень (ініціальних і складових скорочень, акронімів, звуко-буквених скорочень). Аналізуючи переклади в парі «українська/англій-

ська», дослідники помітили домінування методики послідовного перекладу (англ. *consecutive translation*, коли між транскодуванням і перекладом у спосіб калькування (англ. *loan translation*) перевага надається останньому (означає слово, термін, вислів тощо, які перекладені з однієї мови іншою в переважно буквальному значенні). Калькування в цьому сенсі має більше технічних спроможностей, оскільки транскодування часто продукує лексичні одиниці, які не мають сенсу в цільовій мові, тобто транскодування породжує так звані псевдослова (Struk et al., 2022). Надто коли йдеться про зміну відмінкових форм, кількість слів у словосполученні, афікси, порядок слів, морфологічний чи синтаксичний статус слова. Однак така проблема є саме в разі пари «українська/англійська» й менш гостро постає в парі «англійська/українська». Утім, у будь-якій варіації цільової й вихідної мови є гостра потреба відповідності перекладеного терміна мові перекладу (Левін та Карлюк, 2020). Тобто військовий термін повинен бути органічним у лексико-морфологічній структурі мови, якою відбувається переклад (Kolisnyk, 2022). Дослідники звертають увагу також на те, що в разі, коли йдеться про технічне оснащення (наприклад, боєприпаси), суттєву роль відіграють буквено-цифрові ідентифікатори, які обов'язково мають братись до уваги від час перекладу (Struk et al., 2022).

Незважаючи на те, що протягом останніх кількох років інтерес до військового перекладу зростає, виклики та труднощі, з якими стикаються військові перекладачі, не були повністю вирішені.

Мета статті – окреслити особливі аспекти перекладу військової термінології в мовній парі «англійська-українська», проаналізувати труднощі, які виникають у перекладачів, намітити тенденції таких перекладів, визначити специфічні компетенції перекладача в разі інтерпретації текстів військової тематики.

Виклад основного матеріалу. З огляду на сучасну геополітичну ситуацію в суспільстві зростає стурбованість питаннями національної та транснаціональної безпеки. Резонансність військових подій, підвищена актуальність військової освіти тощо вплинули на зростання обсягу військового дискурсу. Водночас ситуація призвела до поширення військових термінів та елементів професійного військового жаргону в публіцистиці й ЗМІ, а також у повсякденному спілкуванні. Тому проблема перекладу спеціальної військової лексики вийшла вже далеко за межі суто філологічної проблематики. На це впливає також союзництво, активна співпраця України з країнами Заходу,

де мовою ділової комунікації є англійська. Захід забезпечує збройну, дипломатичну підтримку України, навчання українських військовослужбовців, що посилює в разі інтенсивність мовного обміну в парі «англійська/українська», цим самим загострюючи потребу в адекватному перекладі термінів українською.

Військовий переклад створює багато проблем і труднощів через необхідність добирати точні термінологічні відповідники. Військовий перекладач повинен мати належну компетенцію в підборі точного терміна, бути знайомим із військовим обладнанням та принципом його роботи, володіти військовим жаргоном і сленговими словами, які використовуються у військовій сфері. Крім того, перекладач повинен мати необхідні знання в провідних сучасних науках, таких як ІТ, економіка та політика, іти в ногу з питаннями міжнародної безпеки та проблемами військових операцій у всьому світі.

Важким завданням для перекладача є передача військових термінів, які містять специфічні культурні семи, яких немає в країні, мовою якої відбувається переклад, тобто українській. У таких випадках перекладач повинен вдатися до описового перекладу, дослівного перекладу, транслітерації або транскрипції. Передусім перекладач повинен зрозуміти і врахувати реальне значення терміна англійською мовою в певному контексті, а потім спробувати передати зміст цього поняття якомога точніше засобами української мови.

Одним із викликів, що пов'язаний із входженням військового терміна в публічний інформаційний простір, є потенційне неправильне тлумачення та неправильне використання лексичних одиниць непрофесіоналами, що може призвести до двозначності та комунікаційних провалів. Тому зростає попит на перекладачів, які спеціалізуються на перекладі військових текстів, які обізнані з актуальними проблемами та тенденціями світової безпеки. Насамперед у парі «англійська/українська» треба розуміти, що йдеться про переклад з мови із усталеною термінологічною практикою (англійської) мовою з термінологічними ресурсами, які тільки розвиваються (українська). Тому брак еквівалентної термінології в мові перекладу є ключовою проблемою.

У контексті обговорення проблем перекладу військових термінів слід звернути увагу на проблему кодифікації термінолексем, що означає упорядкування, систематизацію, нормалізацію термінів військової сфери у словниках, довідниках з метою орієнтувати на коректний їх вжиток. Формою кодифікації, отже, є укладання спеціалізованих словників. Створення словників є першо-

черговим кроком у розв'язанні термінологічних нюансів, які можуть вплинути на стратегічні військові внутрішньополітичні та зовнішньополітичні рішення. Визначення термінів у словнику має стосуватися лише значення терміна й не повинно містити доктринальної чи процедурної інформації (тобто воно має зосереджуватися на описі того, «що таке» термін, а не «як» чи «чому» він використовується) (Office of the Chairman, 2021).

Найновіший військовий словник англійською мовою, який доступний онлайн, – це словник військових термінів DOD Dictionary of Military and Associated Terms, опублікований у листопаді 2021 року з метою систематизувати термінологію, що використовується Міністерством оборони США. Як вказано в передмові, він встановлює стандартну військову та пов'язану з нею термінологію США для охоплення спільної діяльності Збройних Сил Сполучених Штатів – покращити комунікацію та скоординованість у Міністерстві оборони США та іншими урядовими департаментами та установами США, а також між Сполученими Штатами та їх союзниками. Словник є рішенням проблеми того, що протягом останніх 65 років терміни й технічні поняття Міністерства оборони, встановлені в глосаріях вищих стратегічних документів, перебували поза словниковою кодифікацією та водночас не вносилися до загальних словників англійської мови, оскільки не підпадали під критерії лексики загального та універсального використання, що в США визначається спеціальними затвердженими стандартами. Термінологічний репозиторій словника 2021 року склав 25 000 термінів, які надають інформацію про конкретні або описові терміни, що трапляються в документообігу Міністерства оборони. Окрім спеціальної військової термінології, тут визначено категорії Policy and Joint Doctrine (суміжні доктринальні терміни, які не можуть вступати в конфлікт зі значенням в інших сферах на кшталт юриспруденції, політики тощо) та Strategic Effect Terms. Остання категорія містить терміни стратегічного впливу на кшталт «*advance, assure, coerce, compete, compel, contain, deceive, defeat, degrade, delay, delegitimize, deny, destroy, deter, discredit, disable, discourage, disrupt, divert, engage, enhance, integrate, isolate, kill, maintain, manage, neutralize, prevent, protect, stabilize, suppress, synchronize*» (Office of the Chairman, 2021). Як правило, переклад українською мовою двох останніх категорій викликає менше труднощів. До того ж більшість із них мають в українській мові відповідні лексеми-англізми (інтернаціоналізми) та питоми українські слова: напр., *integrate*: інтегрувати, об'єднувати.

Що стосується України, то найновішим досягненням вітчизняних науковців у сфері унормування військової термінології з метою покращення якості перекладів військових текстів є Словник військових термінів та скорочень (абревіатур) (Военно-наукове управління Генерального штабу Збройних сил України, 2020), що був опублікований у жовтні 2020 року. Він містить понад 9000 військових термінів і має на меті поступу імплементацію до сфер діяльності Збройних Сил України воєнної термінології країн, котрі є членами НАТО. Словник розроблено, аби застосовувати його на стратегічному рівні (рівень Міністерства оборони України, Збройних Сил України та Державної спеціальної служби транспорту України). Подекуди словникова стаття містить уже вбудоване посилання на відповідний документ НАТО, з якого той чи той термін було взято й перекладено українською. Наприклад: Бойова підготовка (англ. – *operational training, AAR-06*) – цілеспрямований та організований процес навчання військовослужбовців військових частин і підрозділів <...> (Военно-наукове управління Генерального штабу Збройних сил України, 2020), де *AAR-06* – це NATO glossary of terms and definitions (Глосарій термінів та визначень НАТО).

З раніше опублікованих праць на увагу заслуговує, зокрема, Словник професійної термінології для майбутніх фахівців Національної гвардії України, укладачами якого стали М. П. Вовк та ін. (2016). Він фіксує найбільш уживані терміни військової фахової термінології з проєкцією на діяльність Національної гвардії України, однак не інтегрований із англійською мовою, що в теперішніх умовах та умовах майбутніх євроатлантичних візій України є його суттєвим недоліком порівняно зі словником 2020 року, описаним вище.

2022 року на сайті бібліотеки Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського презентовано інтерактивний Англо-український військовий словник, у якому зібрано понад 18000 військових термінів і понять. Аналіз тенденцій у перекладі термінів показує домінування таких перекладацьких підходів, як:

1) *full translation* (повний переклад: повна еквівалентність у перекладі доречна, коли прагматичні значення одиниць вихідної та цільової мови однакові): *abandoned cluster munitions* – залишені касетні боєприпаси, *accidental detonation* – аварійний вибух, *acquisition time* – час виявлення;

2) *transcription* (транскрипція – літерне або фонематичне перетворення оригінальної лексичної одиниці за допомогою алфавіту цільової

мови): *acclimation* – акліматизація, *accumulation* – накопичення, *demodulator* – демодулятор;

3) *free translation* (вільний переклад – метод передачі значення вихідного поняття, якщо дослівний переклад важко зрозуміти або він не є прийнятним у цільовій мові): *deference tones* – прилад перенаправлення звуку, *dazzle rifle (dazzler)* – аргонна лазерна гвинтівка, *did you copy?* – ‘як зрозумів?’ (термін радіообміну), *magnitude spotting* – вимір величин відхилень розривів від цілі;

4) *communicative approach* (комунікативний підхід – намагається передати точне контекстуальне значення вихідної мови, щоб і зміст, і мова були легко прийнятні та зрозумілі реципієнту): *magnetic mine hunting* – електромагнітний спосіб пошуку та виявлення мін, *main supply depot* – головний склад (продовольства), *make a push* – наносити удар; наступати; докладати (особливих) зусиль.

Окремо треба наголосити на тому, що транслітерація, яка призводить до засилля термінів-англізмів, є не найкращим способом розширення глосарію військової термінології в українській мові. Треба пам'ятати, що віддавати перевагу необхідно тим варіантам перекладу, які не нехтують лексемами-відповідниками цільової мови, тобто української. Натомість засилля англізмів сьогодні на мовному рівні й так перетворюється на серйозну проблему в багатьох царинах функціонування мови. У цьому сенсі треба віддати належне укладачам обговорюваного вище онлайн-словника. Наприклад, у терміні *peer coaching* другий складник перекладено не популярним сьогодні словом «коучинг» (методом транскрипції), а описово, у результаті чого термін інтерпретовано як «використання двох однакових за рівнем вогневої підготовки військовослужбовців для допомоги один одному під час навчання» (Англо-український військовий словник, 2022).

Висновки. Військові тексти традиційно розглядаються як дуже особливий тип текстів, переклад яких потребує спеціальних філологічних та військових компетентностей. Труднощі з перекладом військових текстів у парі «англійська/українська» пов'язані також із тим, що англійська є мовою з усталеними терміносистемами, зокрема й у військовій сфері. Тоді як термінологічна військова лексика в українській мові тільки перебуває на етапі інтенсивного творення й кодифікації. З огляду на поточну геополітичну ситуацію зростає стурбованість суспільства питаннями національної та транснаціональної безпеки. Це призводить ще й до поширення військових термінів та елементів професійної військової лексики в публіцистиці та ЗМІ, які не є сферами фахового користування військовою лексикою, а тому часто за потреби перекладу з англійської мови можуть допускати помилки, що ще більше ускладнює процес обігу військової термінології. Тому і для потреб суто безпечної галузі, і для широких суспільних потреб є нагальна потреба пришвидшеного процесу унормування військової терміносистеми, зокрема і в напрямі узгодження її зі стандартами НАТО й країн-партнерів. Визначені в статті особливості перекладу військової термінології охоплюють великий спектр проблем: від переважних способів перекладу термінів до потреб укладання словників (зокрема, двомовних, а саме пари «англійська/українська»).

Подальші дослідження можуть стосуватися практичних проблем перекладу військової термінології. Наприклад, щодо дослідження якості перекладених текстів військової галузі на предмет дотримання критеріїв перекладацької діяльності та щодо точності й уніфікованості перекладу термінолексем.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Англо-український військовий словник. 2022. URL: <https://english-military-dictionary.org.ua/> (дата звернення: 23.03.2023)
2. Бойко Ю. П., Долинський Є. В. Особливості перекладу англійської військової термінології. *Збірник наукових праць «Актуальні проблеми філології та перекладознавства»*. 2020. Вип. 20. С. 17–21.
3. Зайцева М. О. Особливості перекладу термінів у текстах на військову тематику. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 9 : Сучасні тенденції розвитку мов*. 2013. Вип. 10. С. 96–102.
4. Левін Є., Карлюк С. Особливості перекладу специфічної військової термінології та військового сленгу з англійської мови. *Збірник наукових праць ЛОГОС*. 2020. 35–38.
5. Самелюк А. Дослідження мотивації до вивчення іноземної мови у курсантів вищих військових навчальних закладів (військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти). *Вісник КНУ. Військово-спеціальні науки*. 2022. Вип. 2. № 50. С. 17–23.
6. Воєнно-наукове управління Генерального штабу Збройних сил України. Словник військових термінів та скорочень (аббревіатур). Київ: «Центр учбової літератури», 2020. 50 с.
7. Словник професійної термінології для майбутніх фахівців Національної гвардії України (до курсу «Українська мова за професійним спрямуванням»). Уклад.: М.П. Вовк, Р.С. Троцький, В.С. Молдавчук, О.В. Чуприна, О.А. Блінов, С.І. Шепель; за ред. А.О. Пожидаєва. Київ : НАВС України, 2016. 156 с.

8. Bainiyeva K., Sultangubiyeva A., Solopov V. English language military terminology: translation problems. *Bulletin of the Khalel Dosmukhamedov Atyrau University*. 2020. Vol. 57(2). P. 15–20.
9. Byrne J. *Technical Translation*. Dordrecht : Springer, 2006.
10. Kočote I., Smirnova T. Aspects of military-related text translation from English into Latvian. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*. 2016. Vol. 231. P. 107–113.
11. Kolisnyk M. Aspects of military-related text translation from English into Ukrainian. *Multidisciplinary academic notes. Science research and practice: the XV International Science Conference (April 19 – 22, 2022)*. Madrid, Spain, 2022. P. 486–489.
12. Office of the Chairman of the Joint Chiefs of Staff, DOD Dictionary of Military and Associated Terms. Washington DC: The Joint Staf. 2021. URL: <https://irp.fas.org/doddir/dod/dictionary.pdf> (дата звернення: 23.03.2023)
13. Sameliuk A. Actual Issues of Linguistic Provision of Troops in the Conditions of Martial Law in Ukraine. *International Scientific Survey Journal*. 2022. Vol. 5(1). P. 16–23.
14. Struk I. V., Semyhinivska T. H., Sitko A. V. Formation and translation of military terminology. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського*. 2022. Том 33 (72). С. 29–33.

REFERENCES

1. Anhlo-ukrainskyi viiskovyi slovnyk [English-Ukrainian military dictionary]. 2022. <https://english-military-dictionary.org.ua/> (date of access: 23.03.2023) [in Ukrainian]
2. Boiko, Yu. P., & Dolynskyi, Ye. V. (2020). Osoblyvosti perekladu anhliiskoi viiskovoi terminolohii [Features of translation of English military terminology]. *Zbirnyk naukovykh prats «Aktualni problemy filolohii ta perekladoznavstva»*, 20, 17–21. [in Ukrainian]
3. Zaitseva, M. O. (2013). Osoblyvosti perekladu terminiv u tekstakh na viiskovu tematyku [Peculiarities of translation of terms in texts on military topics]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova. Seriya 9 : Suchasni tendentsii rozvytku mov*, 10, 96–102. [in Ukrainian]
4. Levin, Ye., & Karliuk, S. (2020). Osoblyvosti perekladu spetsyficnoi viiskovoi terminolohii ta viiskovoho slenhu z anhliiskoi movy [Features of the translation of specific military terminology and military slang from the English language]. *Zbirnyk naukovykh prats AIOΓOΣ*, 35-38. [in Ukrainian]
5. Sameliuk, A. (2022). Doslidzhennia motyvatsii do vyychennia inozemnoi movy u kursantiv vyshchych viiskovykh navchalnykh zakladiv (viiskovykh navchalnykh pidrozdiliv zakladiv vyshchoi osvity) [Study of motivation to learn a foreign language among cadets of higher military educational institutions (military educational units of higher education institutions)]. *Visnyk KNU. Viiskovo-spetsialni nauky*, 2(50), 17–23. [in Ukrainian]
6. Voienno-naukove upravlinnia Heneralnoho shtabu Zbroinykh syl Ukrainy. Slovnyk viiskovykh terminiv ta skorochen (abreviatur) [Dictionary of military terms and abbreviations (abbreviations)]. Kyiv: «Tsentr uchbovoi literatury», 2020. 50 s. [in Ukrainian]
7. Vovk, M.P., Trotskyi, R.S., Moldavchuk, V.S., Chupryna, O.V., Blinov, O.A., Shepel, S.I., Pozhydaiev, A.O. (Eds.) (2016). *Slovnyk profesiinoy terminolohii dlia maibutnikh fakhivtsiv Natsionalnoi hvardii Ukrainy (do kursu «Ukrainska mova za profesiinym spriamuvanniam»)* [Dictionary of professional terminology for future specialists of the National Guard of Ukraine (before the course “Ukrainian language for professional direction”)]. Kyiv: NAVS Ukrainy. 156 s. [in Ukrainian]
8. Bainiyeva, K., Sultangubiyeva, A., & Solopov, V. (2020). English language military terminology: translation problems. *Bulletin of the Khalel Dosmukhamedov Atyrau University*, 57(2), 15–20.
9. Byrne, J. (2006). *Technical Translation*. Dordrecht: Springer.
10. Kočote, I., & Smirnova, T. (2016). Aspects of military-related text translation from English into Latvian. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 231, 107–113.
11. Kolisnyk, M. (2022). Aspects of military-related text translation from English into Ukrainian. *Multidisciplinary academic notes. Science research and practice: the XV International Science Conference (April 19 – 22, 2022)*. Madrid, Spain. P. 486–489.
12. Office of the Chairman of the Joint Chiefs of Staff. (2021). DOD Dictionary of Military and Associated Terms. Washington DC: The Joint Staf. <https://irp.fas.org/doddir/dod/dictionary.pdf> (date of access: 23.03.2023)
13. Sameliuk, A. (2022). Actual Issues of Linguistic Provision of Troops in the Conditions of Martial Law in Ukraine. *International Scientific Survey Journal*, 5(1), 16–23.
14. Struk, I. V., Semyhinivska, T. H., Sitko, A. V. (2022). Formation and translation of military terminology. *Vcheni zapysky Tavriiskoho natsionalnoho universytetu imeni V. I. Vernadskoho*, 33(72), 29–33.